

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2003

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ στ. 506-525

Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.

ΚΡ. Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρεᾶς.

ΑΝ. Ὅρῳσι χοῦτοι· σοὶ δ' ὑπὶλλονσι στόμα.

ΚΡ. Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῇ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510

ΑΝ. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.

ΚΡ. Οὐκ οὐν ὅμαιμος χῶ καταντίον θανῶν;

ΑΝ. Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτοῦ πατρός.

ΚΡ. Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῇ τιμᾶς χάριν;

ΑΝ. Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυς. 515

ΚΡ. Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝ. Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὦλετο.

ΚΡ. Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν ὁ δ' ἀντιστὰς ὕπερ.

ΑΝ. Ὅμως ὃ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.

ΚΡ. Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520

ΑΝ. Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγῇ τάδε;

ΚΡ. Οὗτοι ποθ' οὐχθρὸς, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.

ΑΝ. Οὗτοι συνέχθην, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.

ΚΡ. Κάτω νυν ἔλθοῦς, εἰ φιλητέον, φίλει

κείνους ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα: «Ἄλλ' ἢ τυραννὶς...ὁ κατθανῶν νέκυς». (30 μονάδες)

B1. Σύμφωνα με τον A. Lesky, ο στίχος 523 «οὗτοι συνέχθην ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν» αποτελεί «την πρώτη φράση της ευρωπαϊκῆς ανθρωπιάς». Με δεδομένη αυτή την παρατήρηση και παρακολουθώντας τον αγώνα λόγων στους στίχους 508-525 να ηθογραφήσετε την Αντιγόνη. (10 μονάδες)

B2. Ο Κρέων διακατέχεται από την αλαζονεία ενός εξουσιαστή, ο οποίος μέσα στην πνευματική του τύφλωση πιστεύει ότι ο ίδιος, αν και άνθρωπος, γνωρίζει περισσότερα από τους θεούς. Υπάρχουν στοιχεία στο κείμενο που σας δόθηκε που να δικαιολογούν αυτή την αξιολόγηση; (10 μονάδες)

B3. Να συγκρίνετε τη στάση της Αντιγόνης απέναντι στην εξουσία, όπως αυτή διαφαίνεται στους στίχους 506-507 του πρωτότυπου αποσπάσματος, με την αντίστοιχη του Χορού στο νεοελληνικό απόσπασμα που ακολουθεί:

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ στ. 872-875

ΧΟ. Καλός ο σεβασμός στην άγια τάξη,
όμως χαμένος κόπος ν' αψηφάς
την εξουσία κι όποιον την εξουσία κρατά
εσένα σε χαντάκωσε η αυτόνομη πορεία. **(10 μονάδες)**

B4. Πώς προβάλλεται το πρόβλημα της ηθικής τάξης στα σωζόμενα έργα του Σοφοκλή; **(10 μονάδες)**

B5. Να εντοπίσετε στο πρωτότυπο απόσπασμα λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τις ακόλουθες: επόπτης, πανωλεθρία, λαχνός, είδηση, ευζωία. **(10 μονάδες)**

B6.α) Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε το ζητούμενο τύπο:
αἰσχρὸν: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους
πατρὸς: κλητική ενικού
χάριν: αιτιατική πληθυντικού
δυσσεβεῖ: δοτική πληθυντικού
τήνδε: ονομαστική πληθυντικού **(5 μονάδες)**

B6.β) Να γράψετε το β' ενικό οριστικής ενεστώτα των ρηματικών τύπων που ακολουθούν, στη φωνή που βρίσκονται: δρᾶν, βούλεται, λαχεῖν, φίλει, ἄρξει. **(5 μονάδες)**

B7. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω όρων:
δρᾶν (507), χάριν (514), λαχεῖν (520), τίς (521), ζῶντος (525). **(10 μονάδες)**